

Asia: VN/18098/2025

Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi lapsen erityisestä suojelusta ja siihen liittyviksi laeiksi

Taustatiedot lausunnonantajalta

Edustan

-

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ehdotus kokonaisuudessaan kannatettava?

-

Perustelut tiiviisti

-

2. Vastaavatko ehdotukset esityksen tavoitteita?

-

Perustelut tiiviisti

-

3. Mikä seuraavista vaihtoehtoista olisi mielestänne tarkoituksenmukaisin tapa järjestää sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain välinen rajapinta? Valitkaa yksi ja perustelkaa vastauksenne.

-

Perustelut tiiviisti

-

4. Lausuntopalaute lukuun 1 (Yleiset säännökset): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 1 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta.

-

5. Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla muutoksella olevan lastensuojelun asiakkuuden alkamiseen ja päättymiseen?

-

6. Onko ehdotus lapsen asioista vastaavaa sosiaalityöntekijää koskevan asiakasmitoituksen joustavoittamisesta mielestänne kannatettava?

-

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

-

7. Onko ehdotus lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tehtävistä kannatettava?

-

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

-

8. Lausuntopalaute luvusta 3 (Lastensuojelun järjestäminen ja kustannusvastuu): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 3 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta sekä vaikutuksista.

-

9. Lausuntopalaute luvusta 4: Onko ehdotus, jonka mukaan lupa lapsen tutkimiseen annettaisiin jatkossa hyvinvointialueen viranhaltijan päätöksellä hallinto-oikeuden sijaan, mielestänne kannatettava?

-

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

-

10. Selkiyttävätkö luvun 4 ehdotukset lastensuojelun päätöksentekosääntelyä?

-

Perustelut tiiviisti

-

11. Lausuntopalaute luvusta 5: Onko ehdotus edunvalvojan palkkioiden ja kulukorvausten rajaamisesta ja yhdenmukaistamisesta valtioneuvoston asetuksella mielestänne kannatettava?

-

Millaisia vaikutuksia (etenkin taloudellisia) arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

-

Muut mahdolliset huomiot lastensuojelun edunvalvontaa koskevasta sääntelykokonaisuudesta?

-

12. Muu lausuntopalaute luvusta 5 (Lapsen osallisuus): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 5 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta.

-

13. Lausuntopalaute luvusta 6 (Menettelysäännökset): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 6 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta.

-

14. Lausuntopalaute luvusta 7 (Lastensuojelun avohuolto): Ovatko lastensuojelun avohuoltoa koskevat ehdotukset mielestänne kannatettavia?

-

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

-

15. Lausuntopalaute luvusta 8 (Lapsen kiireellinen sijoitus): Onko kiireellisen sijoituksen jatkoa koskeva ehdotus (keston lyhentäminen 30 vuorokaudesta 14 vuorokauteen) mielestänne kannatettava?

-

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

-

16. Lausuntopalaute luvusta 9 (Huostaanotto): Onko huostaanottoa koskeva ehdotus (50 §) mielestänne kannatettava?

-

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

-

17. Lausuntopalaute luvusta 10 (Kodin ulkopuolinen sijoitus): Onko kodin ulkopuolisten sijoitusten ja sijoituspaikkojen valvontaa koskevien säännösten täsmentäminen ja vastuunjaon selkeyttäminen ehdotetulla tavalla mielestänne kannatettavaa?

-

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

-

18. Lausuntopalaute luvusta 11 (Laitoshoidto): Onko ehdotus lastensuojelulaitoksen asuinyksikön henkilöstömitoituksen täsmentämisestä ja osittaisesta joustavoittamisesta (ml. lapsikohtainen vähimmäismitoitus 1 työntekijä/lapsi sekä mahdollisuus suhteuttaa mitoitusta sijoitettujen lasten lukumäärään) mielestänne kannatettava?

-

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

-

19. Onko ehdotus turvahenkilöä koskevaksi sääntelyksi, jossa turvahenkilön tehtävät ja toimivaltuudet erotetaan selvästi hoito- ja kasvatustehtävistä, mielestänne toimiva?

-

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

-

20. Lausuntopalaute luvusta 12 (Lapsen erityistä suojelua turvaavat rajoitukset sijaishuollon aikana): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 12 säännöksistä 90 § (yhteydenpidon rajoittaminen) ja 93 § (henkilöntarkastus) ja niiden käytännön toimivuudesta ja vaikutuksista.

-

21. Lausuntopalaute luvusta 13 (Jälkihuolto): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 13 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta.

-

22. Lausuntopalaute luvusta 17 (Voimaantulo): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita voimaantuloa koskevista säännöksistä ja niiden vaikutuksista.

-

23. Lausuntopalaute ehdotuksesta koskien lisärahoitusta tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVa) turvaamiseksi yksityisissä koulukodeissa ja Valtion koulukodeissa: Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita TUVa-koulutuksen rahoitusta koskevasta säännöksestä ja sen vaikutuksista.

-

24. Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotuksen taloudellisista vaikutuksista?

-

25. Millaisia taloudellisia vaikutuksia arvioitte ehdotuksen 38 §:n 3 momentilla mahdollisesti olevan?

-

26. Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotuksen muista vaikutuksista?

-

27. Vapaamuotoiset huomiot

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa otsikkoasiassa.

Esityksessä ehdotetaan annettavaksi uusi laki lapsen erityisestä suojelusta. Nykyinen lastensuojelulaki kumottaisiin. Lisäksi esityksessä muutettaisiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia, oppilas- ja

opiskelijahuoltolakia, terveydenhuoltolakia sekä lakia lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä. Lisäksi esitys sisältää tekniluonteisia muutoksia useisiin muihin lakeihin.

Pääministeri Petteri Orpon hallitus uudistaa lastensuojelulainsäädännön. Tämä esitys toteuttaa uudistamisen toista vaihetta. Esitys kytkeytyy samanaikaisesti eduskunnalle annettavaan hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi sosiaalihuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi.

Tällä esityksellä nykyinen lastensuojelulain rakenne ja sääntely selkiytettäisiin kokonaisuutena. Lastensuojelun asiakkuuden alkamista sekä huostaanoton ja sijaishuollon järjestämiseen velvoittavaa sääntelyä muutettaisiin. Tavoitteena on selkiyttää sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain välistä rajapintaa sekä hallitusohjelman mukaisesti tukea hyvinvointialueita uudistamaan palvelujaan perustuen palvelujen tarkoituksenmukaiseen porrastukseen sekä siirtämään painopistettä perustasolle. Esityksellä myös kevennettäisiin lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän veloituksia sekä mahdollistettaisiin lastensuojelulaitosten nykyistä joustavampi henkilöstön käyttö.

Esityksellä mahdollistettaisiin turvahenkilöiden käyttö lastensuojelulaitoksissa sekä selkiytettäisiin Suomen viranomaisten toimivaltaa eräissä rajat ylittävissä tilanteissa. Lisäksi uudistettaisiin lastensuojelun edunvalvontaa koskevaa sääntelyä.

Esitys liittyy esitykseen valtion vuoden 2027 talousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Oikeusministeriö on arvioinut esitysluonnosta vain lausunnossa nimenomaisesti todetuilta osin.

1. Yleisiä näkökohtia

Esityksellä uudistetaan lastensuojelulainsäädäntöä korvaamalla voimassa oleva lastensuojelulaki uudella lailla lapsen erityisestä suojelusta. Kyse on kaksivaiheisen lastensuojelulain kokonaisuudistuksen toisesta vaiheesta. Esitysluonnoksen mukaan tämän esityksen kanssa samaan aikaan eduskunnassa on käsitteilyssä myös niin ikään sosiaali- ja terveysministeriön vastuualueelle kuuluva hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Mainitun hankkeen esitysluonnos on ollut hiljattain lausuntokierroksella, ja myös oikeusministeriö on antanut hankkeesta lausunnon (VN/35729/2023). Oikeusministeriö viittaa mainitusta esitysluonnoksesta antamaansa lausuntoon (VN/35729/2023-OM-335), jossa on kiinnitetty huomiota muun ohella lapsiperheiden palveluiden yhdistämistä koskevaan ehdotukseen huomiota perusoikeusnäkökulmasta.

Oikeusministeriö kiinnittää vastuuministeriön huomiota myös hyvään lainvalmistelutapaan. Kiinteästi toisiinsa liittyvien saman ministeriön vastuualueella olevien hankkeiden valmistelu samanaikaisesti tai lähes samanaikaisesti erillisillä esityksillä vaikeuttaa huomattavasti esitysten muodostaman kokonaisuuden hahmottamista sekä esitysten ja niiden yhteisvaikutusten arviointia. Paikoin esityksen säännöskohtaiset perustelut näyttäytyvät myös melko suppeina tyytyen lähinnä toistamaan säännöstä itseään, jolloin perustelut eivät varsinaisesti tuo itsenäistä lisäarvoa säännöksen soveltamiselle.

Esitysluonnokseen on sisällytetty myös muutosehdotukset, jotka sisältyvät hallituksen esitysluonnokseen laiksi vankeuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (VN/30248/2024) ja joka oli lausuttavana Lausuntopalvelussa 9.3.–24.4.2026.

Vankeuslakiin valmisteltuja muutoksia on ennakoitu yhteensovittamissyistä ja jotta kokonaisuus hahmottuisi lausuntokierroksella paremmin. Vankeuslakia koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa viikolla 25/2026.

Yleensä esitykset kirjoitetaan suhteessa voimassa olevaan oikeuteen ilman muiden esitysten ennakkointia ja yhteensovittaminen tehdään lähtökohtaisesti eduskunnassa. Tästä syystä oikeusministeriö ehdottaa, että sosiaali- ja terveysministeriö tiedustelisi eduskunnan lakivaliokunnalta tarkoituksenmukaisinta yhteensovittamisen tapaa, jottei jommankumman esityksen käsittely eduskunnassa viivästyisi.

Oikeusministeriö huomauttaa vielä, että siltä osin kuin esityksellä on tarkoitus muuttaa oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöä, tulee oikeusministeriöltä pyytää esittelylupa.

Oikeusministeriön mielestä esitysluonnoksen säännösehdoiksi liittyy myös siinä määrin merkittäviä valtiosääntöisiä kysymyksiä, että se olisi aiheellista saattaa perustuslakivaliokunnan arvioitavaksi.

2. Esitysluonnoksen suhde rikosseuraamusjärjestelmään

Esitys toteuttaa pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman kirjauksia lastensuojelulainsäädännön uudistamisesta. Hallitusohjelmassa on myös erillinen kirjaus siitä, että lastensuojelulakiin tulee koordinoita tarvittavat, lapsia turvaavat lainsäädäntömuutokset, joilla alle rikosvastuun olevien lasten rikoskierre saadaan katkaistua. Myös muiden lisätoimien tarvetta nuorten vakavan rikospolun katkaisemiseksi ja törkeän rikollisuuden torjumiseksi tulee selvittää (hallitusohjelman jakso 10.1.)

Valtioneuvosto onkin laatinut laajan toimenpideohjelman nuoriso- ja jengirikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi vuosille 2024–2027 (OM 2024:139). Valtioneuvosto teki toimenpideohjelmasta periaatepäätöksen 25.4.2024. Toimenpideohjelman toimeenpano ja seuranta on käynnissä.

Tätä taustaa vasten oikeusministeriö haluaa nostaa esille seuraavia lasten ja nuorten rikosten ennaltaehkäisyä ja rikoskierteen katkaisua koskevia seikkoja.

Lasten ja nuorten rikosten ennaltaehkäisy sekä rikoskierteestä irrottautuminen

Sujuva viranomaisyhteistyö on ensiarvoisen tärkeää lasten rikosten ennaltaehkäisyssä. Lapsen rikollisen käyttäytymisen taustatekijöihin tulisi puuttua mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Yhtä tärkeää olisi myös tunnistaa lapsen mahdollinen uhriasema. Lasta saatetaan houkutella, yllyttää tai painostaa rikollisten tekojen tekemiseen. Kaikissa tapauksissa lapsi tulisi saattaa pikaisesti tilanteeseen sopivan tuen piiriin. Ohjaamista tuen piiriin tulisi tarvittaessa tehdä yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa, mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Sujuva viranomaisyhteistyö on ensiarvoisen tärkeää myös lapsen rikoskierteestä irrottautumisen mahdollistamisessa. Irrottautumisessa oleellista on saada nuoret kiinnittymään palveluihin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa tai seuraamus-selvitysvaiheessa (laki nuoren rikoksesta epäillyn tilanteen selvittämisestä 633/2010).

Oikeusministeriö ehdottaa, että esitystä täydennettäisiin käsittelemällä tarkemmin moniammatillista yhteistyötä, palveluihin ohjaamista ja palveluiden saatavuutta konkreettisemmin. Esityksessä jää epäselväksi onko palveluissa rikollisesta elämäntavasta irtaantumisen (desistanssia) osaamista. Epäselväksi jää myös järjestettäisiinkö palvelut ehdotetun sosiaalihuoltolain nojalla lapsiperhepalveluna vai ehdotetun lapsen erityistä suojelua koskevan lain nojalla lastensuojeluna.

Rikosten ennaltaehkäisyä tukevia palveluita tulisi olla saatavilla uuden perhepalvelun puitteissa matalalla kynnyksellä. Lasten ja nuorten rikoskierteestä irrottautumista tukevia palveluita tulisi olla saatavilla vähintään lastensuojelun puolella, mahdollisesti jo perhepalvelun puolella.

Mikäli nuori on tuomittu rangaistukseen, seuraamuksen suorittamisen aikaisen ja jälkeisen palveluohjauksen toimivuus ja palveluiden saatavuus olisi tärkeä varmistaa. Esimerkiksi nuorisorangaistusta koskevaa sääntelyä on hiljattain uudistettu siten, että nuoren seuraamusselvityksen yhteydessä nuoren ohjaamista tuen ja palveluiden piiriin lisätään. Lakimuutokset tulevat voimaan 1.1.2027 ja pohjautuvat hallitusohjelmaan. Mikäli palveluja ei

tosiasiassa ole tarvittaessa saatavilla, on todellinen riski siitä, että lapsi ja nuori ajautuu takaisin rikolliseen elämäntavan piiriin.

Oikea-aikainen tuen tarpeen tunnistaminen ja siihen vastaaminen voi käytännössä olla haastavaa. Erityisesti moniriskisten lasten ja rikos- tai päihdetaustaisten lasten voi olla vaikea kiinnittyä ottamaan vastaan palveluita ja tukea. Tähän tulisi kiinnittää erityistä huomiota palveluita kehitettäessä sekä ehdotetun lainsäädännön toimeenpanoa ja vaikutuksia seurattaessa. Mahdollisesti tulevaisuudessa saatavia tutkimustuloksia palveluihin kiinnittymisen edistämiseen ja palveluiden kiinnipitovoiman kasvattamiseen tulisi ottaa huomioon myös.

3. Huomioita 1. lakiesityksestä (laki lapsen erityisestä suojelusta)

Lain nimike

Uuden lain nimikkeeksi ehdotetaan ”laki lapsen erityisestä suojelusta”. Nimikettä ei esityksessä perustella. Lakiehdotuksessa käytetään kuitenkin käsitettä ”lastensuojelu”, joka määritellään 2 §:ssä. Kielitoimiston sanakirjassa ”lastensuojelu” puolestaan määritellään seuraavasti: ”lasten kasvuolojen turvaaminen; erik. turvattomien t. sopeutumattomien lasten huollosta ja kasvatuksesta vastaava sosiaalihuollon osa, lastenhuolto”. Oikeusministeriön näkemyksen mukaan uuden lain nimikkeeksi sopisi ”lastensuojelulaki” eli sama kuin nykyisin voimassa olevan lain nimike.

Sosiaalityöntekijän enimmäisasiakasmäärän tilapäinen ylittäminen (9 §)

Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän enimmäisasiakasmäärää ei ehdoteta muutettavaksi, mutta esityksessä ehdotetaan, että poikkeustilanteissa asiakasmäärä voitaisiin tilapäisesti ylittää, jos se olisi välttämätöntä lapsen edun turvaamiseksi.

Säännöskohtaisissa perusteluissa korostetaan ylityksen tilapäisyyttä, ettei ylitys saisi olla pitkäaikainen ja pysyvä, mutta oikeusministeriön mielestä säännös jää silti tarpeettoman avoimeksi. Oikeusministeriön mielestä säännöstä tulisi täsmentää esimerkiksi säätämällä tilapäisen asiakasmitoituksen ylityksen keston enimmäiskestosta taikka muulla tavoin, jotta vältetään tilanne, jossa ”tilapäinen ylitys” muodostuu esimerkiksi resursoinnin puutteellisuuden vuoksi vallitsevaksi käytännöksi. Säännösehdotusta olisi tarpeellista käsitellä myös säännöskohtaisissa perusteluissa seikkaperäisemmin.

Lastensuojeluviranomaisen ilmoitusvelvollisuus (16 §)

Ehdotettu 16 § koskee lastensuojeluviranomaisten ilmoitusvelvollisuutta hyvinvointialueiden välillä. Samankaltainen ilmoitusvelvollisuus on myös vuoden 2019 Bryssel II a -asetuksen ja Haagin vuoden 1996 yleissopimuksen perusteella tietyissä tilanteissa. Artiklat, joissa tästä säädetään:

Vuoden 2019 Bryssel II a -asetus, 80(2) artikla:

”Silloin kun lapsi on vakavassa vaarassa ja tuomioistuimien tai toimivaltaisten viranomaisten, joka harkitsee tai on toteuttanut toimenpiteitä lapsen suojelemiseksi, saa tietoonsa, että lapsen asuinpaikka on muuttanut toiseen jäsenvaltioon tai että lapsi on toisessa jäsenvaltiossa, sen on ilmoitettava kyseisen toisen jäsenvaltion tuomioistuimille tai toimivaltaisille viranomaisille asianomaisesta vaarasta ja toimenpiteistä, joita on toteutettu tai joita harkitaan. Nämä tiedot voidaan toimittaa suoraan tai keskusviranomaisten välityksellä.”

Haagin vuoden 1996 yleissopimus, 36 artikla:

”Silloin kun lapsi on vakavasti vaarassa, sen sopimusvaltion toimivaltaisten viranomaisten, jossa toimenpiteisiin lapsen suojelemiseksi on ryhdytty tai jossa niitä harkitaan, on saadessaan tietoonsa, että lapsi on siirtynyt asumaan toiseen valtioon tai että lapsi on toisessa valtiossa, ilmoitettava kyseisen valtion viranomaisille vaarasta sekä toimenpiteistä, joihin on ryhdytty tai joita harkitaan.”

Näihin instrumentteihin perustuvasta ilmoitusvelvollisuudesta voisi olla hyvä sisällyttää informaationluonteinen säännös esimerkiksi ehdotettuun 16 §:ään tai maininta säännöksen perusteluihin.

Oikeusministeriö toteaa vielä 16 §:n osalta teknisempänä huomiona, että jatkovalmistelussa tulisi vielä tarkistaa esitysluonnoksen perusteluissa s. 116–117 oleva viittaus asiakaslain 20 §:ään. Voimassa olevan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 20 § on kumottu lailla 704/2023.

Eräät kansainväliset tilanteet (17, 18 ja 19 §)

Esityksessä ehdotetaan selkeytettäväksi viranomaisten toimivaltaa eräissä kansainvälisissä tilanteissa. Nykyisen lain 17 §:n sisältö ehdotetaan jaettavaksi kolmeen eri pykälään (17, 18 ja 19 §). Oikeusministeriö pitää sääntelyn selkeyttämistä tarpeellisena. Jatkovalmistelussa voisi ehkä harkita,

olisiko kansainvälisiin tilanteisiin liittyvä uusi sääntelykokonaisuus luontevampaa sijoittaa laissa nyt ehdotetun paikan sijasta aivan 3 luvun loppuun.

Oikeusministeriö pitää 17 §:ssä ehdotettuja toimivaltaperusteita lähtökohtaisesti asianmukaisina. Oikeusministeriö kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että 17 §:n ehdotetussa 1 momentissa säädettäisiin ”sosiaalihuollon viranomaisten” toimivallasta ”lasta koskevassa asiassa”. Pykälän säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan, että säännöksen soveltamisalaan voi kuulua myös lapsi, jolla ei ole lastensuojelun asiakkuutta ja siksi säännös on kirjoitettu koskemaan sosiaalihuollon viranomaista eikä lastensuojeluviranomaista. Toisaalta ehdotetun lain soveltamisalaa koskevan 3 §:n mukaan lain perusteella järjestetään tukea lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle ja hänen perheelleen sekä jälkihuoltoon oikeutetulle lapselle ja nuorelle. Oikeusministeriön näkemyksen mukaan ehdotettu 17 §:n muotoilu jättää epäselväksi sen, mitä kaikkia ”lasta koskevia asioita” toimivalta kattaisi ja onko kansainvälisiin tilanteisiin liittyvän toimivallan tarkoitus ulottua nyt ehdotetun lain soveltamisalaa laajemmalle.

Ehdotetun 17 §:n 1 momentissa säädettäisiin lapsesta, jolla ei ole asuinpaikkaa Suomessa tai joka ei pysyvästi oleskele Suomessa. Oikeusministeriö esittää harkittavaksi, tulisiko pysyvän oleskelun sijasta säätää pelkästään oleskelusta ottaen huomioon, että pysyvä oleskelu tarkoittanee käytännössä kansainvälisessä yksityisoikeudessa tarkoitettua asuinpaikan muodostumista.

Ehdotetun 17 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa tuodaan esiin esimerkkejä säännöksen soveltamistilanteista. Oikeusministeriön näkemyksen mukaan esimerkkitilanteita olisi syytä pohtia jatkovalmistelussa tarkemmin erityisesti sen suhteen, minkälaiset tilanteet kuuluisivat 2 momentin alaan ja minkälaiset 1 momentin alaan. Olisi myös tärkeää tuoda selkeästi esille jo pykälän säännöskohtaisten perustelujen alussa se, että toimivaltaperusteet löytyvät ensisijaisesti pykälän 2 momentissa viitatuista instrumenteista ja että 1 momentin toimivaltaperusteet ovat näihin instrumentteihin nähden toissijaisia.

Ehdotetun 17 §:n 2 momentissa on toissijaisuuslauseke, jossa viitataan EU-asetukseen ja Suomea sitoviin valtiosopimuksiin. Momentin säännöskohtaisissa perusteluissa EU-asetuksesta käytetään nimitystä Bryssel II a -asetus. Oikeusministeriö toteaa, että Suomen lainsäädännössä kyseisen asetuksen kutsumanimenä käytetään ”vuoden 2019 Bryssel II a -asetus” erotukseksi aiemmasta, vuoden 2003 Bryssel II a -asetuksesta (ks. esimerkiksi laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983) 29 a §). Ehdotetun 17 §:n perusteluissa olisi hyvä käyttää vastaavaa terminologiaa sekaannusten välttämiseksi. Oikeusministeriö kiinnittää myös huomiota 2 momentin säännöskohtaisten perustelujen selostukseen, jonka mukaan EU-asetusta ja Haagin vuoden 1996 yleissopimusta sovellettaessa ei ole merkitystä sillä, onko lapsella muuta liittymää EU-valtioon tai Haagin yleissopimuksen sopimusvaltioon. Toteamus on harhaanjohtava ottaen huomioon se, että näissä molemmissa instrumenteissa on lapsen asuinpaikkaan perustuvan toimivallan lisäksi muitakin toimivaltaperusteita.

Ehdotetussa 19 §:ssä säädettäisiin virka-avusta lastensuojelun tarpeen ja lapsen olosuhteiden selvittämiseksi ulkomailla. Säännöksen 2 momentissa viitataan mahdollisuuteen tehdä virka-apupyynnö oikeusministeriön välityksellä vuoden 1996 Haagin yleissopimukseen kuuluvaan sopimusvaltioon. Informaatiostyistä säännöksessä olisi hyvä viitata myös mahdollisuuteen lähettää pyyntö toiseen EU-valtioon vuoden 2019 Bryssel II a - asetuksen nojalla.

Teknisenä kommenttina oikeusministeriö toteaa, että 19 §:n 2 momentin säännöskohtaiset perustelut eivät näytä vastaavan ehdotettua säännöstä.

Lupa lapsen tutkimiseen (26 §)

Voimassa olevan lastensuojelulain 28 §:n mukaan lapsen tutkimista koskeva lupa tulee alistaa hallinto-oikeuden päätettäväksi, eli asiassa sovelletaan nykyisin etukäteistä tuomioistuinkontrollia. Esityksessä ehdotetaan, että jatkossa asiasta päättäisi viranomainen tuomioistuimen sijaan. Oikeusministeriöllä ei sinänsä ole huomauttamista ehdotuksen lähtökohtiin ja tavoitteisiin, jotka vastaavat myös hallinto-oikeuksien kehityssuuntaa ja tavoitetta siitä, että hallinto-oikeuksissa käsiteltäisiin valitusasioita ensi asteen päätöksenteon sijaan.

Samanaikaisesti ehdotetun sääntelyn asianmukaisuudesta ei voida kaikilta osin varmistua, sillä asiaa ei ole käsitelty esitysluonnoksen säätämisyjärjestysperusteluissa, eikä muutoinkaan arvioitu esityksessä perustuslain kannalta. Oikeusministeriön mielestä säännösehdotus on kuitenkin merkityksellinen perustuslain kannalta, sillä lapsen tutkiminen puuttuu ainakin perustuslain 10 §:ssä turvattuun yksityiselämän suojaan ja 7 §:ssä turvattuun henkilökohtaiseen koskemattomuuteen. Ehdotus on merkityksellinen myös perustuslain 21 §:n oikeusturvasäännöksen ja 19 §:n sosiaaliturvaperusoikeuden kannalta.

Jatkovalmistelussa säännösehdotusta tulisi siten käsitellä esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa huomioiden perustuslakivaliokunnan relevantti käytäntö.

Yhteistyö kodin ulkopuolisen sijoituksen aikana (62 §)

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi yhteistyöstä kodin ulkopuolisen sijoituksen aikana. Tätä koskee 1. lakiehdotuksen 62 §, jonka 2 momentti sisältää muutosehdotuksen, joka on ollut lausuntokierroksella esitysluonnoksessa laiksi vankeuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Oikeusministeriö tuo esille, että lapsi saattaa kodin ulkopuolelle sijoittamisen aikana suorittaa myös yhdyskuntaseuraamusta, esimerkiksi nuorisorangaistusta. Myös näissä tilanteissa voi olla tarpeen

varmistaa, että yhteistyö ja tiedonkulku sijoituspaikan ja Rikosseuraamuslaitoksen välillä on sujuvaa. Oikeusministeriö ehdottaa, että lakimuutosten toimeenpanossa mahdollisesti ilmi tulevia ja arvioitavia muutostarpeita seurataan yhteistyössä ministeriöiden välillä.

Turvahenkilöt (75–78 §:t)

Esitysluonnokseen sisältyy säännösehdotukset siitä, että lastensuojelulaitoksen henkilökuntaan voi hoito- ja kasvatushenkilöstön lisäksi kuulua turvahenkilöitä, jos se on laitoksen asiakas- ja työturvallisuuden takaamiseksi välttämätöntä. Esitysluonnoksessa on tunnistettu ehdotuksen olevan merkityksellinen perustuslain 124 §:n kannalta (hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle).

Esitysluonnoksen säätämisyjärjestysperusteluissa on kuvattu muun ohella yksityisen turvallisuusalan lainsäädäntöä. Oikeusministeriön mielestä lastensuojelun kontekstissa on kyse uudenlaisesta aiemmasta poikkeavasta arviointitilanteesta, mikä korostaa turvahenkilöitä koskevien säännösehdotusten tarkastelua säätämisyjärjestysperusteluissa seikkaperäisemmin. Jatkovalmistelussa tulisi arvioida muun ohella kysymystä siitä, voiko tehtävässä olla kyse merkittävästä julkisen vallan käytöstä, jolloin tehtävä voidaan antaa vain viranomaiselle perustuslain 124 §:n mukaan.

Esitysluonnoksessa ei ole käsitelty myöskään perustuslain 124 §:n edellyttämää tarkoituksenmukaisuusvaatimusta. Julkinen hallintotehtävä voidaan perustuslain 124 §:n mukaan antaa viranomaiskoneiston ulkopuolelle vain, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi. Tarkoituksenmukaisuusvaatimus on oikeudellinen edellytys, jonka täyttymistä tulee arvioida tapauskohtaisesti kunkin viranomaisorganisaation ulkopuolelle annettavaksi ehdotetun julkisen hallintotehtävän kohdalla erikseen. Tällöin on otettava huomioon muun muassa hallintotehtävän luonne (ks. esim. PeVL 5/2014 vp, s. 3/I). Tarkoituksenmukaisuusarvioinnissa huomiota tulee perustuslain esitöiden mukaan kiinnittää hallinnon tehokkuuden ja muiden hallinnon sisäisiksi luonnehdittavien tarpeiden ohella myös yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen tarpeisiin (HE 1/1998 vp, s. 179/II).

Ehdotetussa 76 §:n 2 momentissa säädettäisiin turvahenkilön toimivaltuuksista. 1 ja 2 kohtien mukaan turvahenkilöllä olisi oikeus estää henkilön pääsy laitokseen tai poistaa henkilö laitoksesta tai sen alueelta. Säännökseen ei ole ehdotettu otettavaksi mitään lisäkriteereitä esimerkiksi sille, millä edellytyksillä henkilön pääsy laitokseen voidaan estää tai henkilö poistaa. Ajatuksena vaikuttaisi olevan, että asia jätetään lähinnä turvahenkilöitä koskevien 1 momentissa viitattujen yleisten periaatteiden varaan. Säännös vaikuttaisi mahdollistavan myös esimerkiksi laitokseen sijoitetun lapsen pääsyn estämisen tai poistamisen laitoksesta. Tämä ei liene kuitenkaan tarkoitus.

Ehdotetun 76 §:n 2 momentin 4–9 kohtien osalta jää epäselväksi, että mitä tarkoitetaan turvahenkilön suorittamalla ”turvaamisella”. Perusteluissa tulisi tehdä asianmukaisesti selkoa siitä, mikä on turvahenkilön rooli suhteessa esimerkiksi sosiaalityöntekijään tai laitoksen muuhun hoito- ja kasvatustehtäviä suorittavaan henkilökuntaan tai heidän tehtäviinsä. Epäselväksi myös tehtävien suhde 77 §:ssä säädettyyn oikeuteen voimakeinojen käyttöön.

Toimivaltuudet ulottuisivat 76 §:n 2 momentin 5–9 kohdissa myös laitoksen ja sen yhteydessä olevan piha-alueen ulkopuolella. Oikeusministeriö huomauttaa tältä osin, että perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota lastensuojelulain kontekstissa muun ohella kiinnipitämisen osalta siihen, että kiinnipitämisen tarkoitus on rajattu kuljetuksen turvallisuuden varmistamiseen, mikä perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan tarkoittaa, ettei kiinnipitämiseen voida turvautua kulkuneuvon ulkopuolella (PeVL 64/2018 vp, s. 4). Vastuuministeriön tulisi siten tarkastella jatkovalmistelussa huolellisesti myös toimivaltuuden alueellisia rajoituksia.

Ehdotetun 77 §:n 2 momentin mukaan lapsen terveydentila on tutkittava voimakeinojen käytön jälkeen, jos voimankäytöstä aiheutuu lapselle vammoja tai fyysisiä jälkiä tai jos lapsi sitä pyytää. Säännöstä ei ole perusteltu säännöskohtaisesti käytännössä mitenkään. Oikeusministeriön mielestä ei ole asianmukaista, että tällaisessa tilanteessa vastuuta säilytetään lapselle. On itsestäänselvää, että lapsen henkiseen ja fyysiseen terveydentilaan tulee kiinnittää erityistä huomiota voimankäyttötilanteen jälkeen. Säännös on myös kirjoitettu passiivissa, jolloin siitä ei ilmene, että kuka terveydentilan tutkii, ja kenen se olisi asianmukaista tehdä.

Oikeusministeriö kehottaa vastuuministeriötä arvioimaan myös vielä sitä, että täyttääkö ehdotettu 78 §:n sääntely turvahenkilön velvollisuudesta laatia tapahtumailmoitus riittävällä tavalla vaatimuksen viranomaisvalvonnasta. Ehdotetun 75 §:n 2 momentin mukaan turvahenkilö ei voi toimia lapsen hoito- ja kasvatustehtävissä. Toisaalta lastensuojelulaitoksessa rajanveto hoito- ja kasvatustehtävien välillä saattaa hämärtyä, minkä lisäksi säännöksen valvonta voi olla haasteellista. Myös esitysluonnoksessa (s. 67) on todettu, että useat valvontaviranomaisen ratkaisut osoittavat, että sijaishuollon lainmukaisessa toteutumisessa on edelleen puutteita. Jatkovalmistelussa tulee varmistua siitä, että turvahenkilöihin kohdistetaan riittävä valvonta.

Ylipäänsä vastuuministeriön tulisi jatkovalmistelussa arvioida sääntelyn muutoksia, sekä täydentää turvahenkilöitä koskevien säännösten paitsi säännöskohtaisia, myös säätämisjärjestysperusteluja.

Virkavastuu (75 § ja 87 §)

HE-luonnoksen mukaan ehdotettuun lapsen erityisestä huollosta annetun lain 75 §:n 1 momenttiin lisättäisiin selvyiden vuoksi informatiivinen viittaussäännös virkavastuun osalta koskien muussa kuin virkasuhteessa julkista valtaa käyttävään turvahenkilöön. Momentissa todettaisiin, että muun kuin virkasuhteisen henkilön rikosoikeudellisesta virkavastuusta julkisen vallan käytössä säädetään

rikoslain 40 luvun 12 §:ssä ja vahingonkorvausvastuusta puolestaan säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974). (HE-luonnos s. 138 ja 192). Lisäksi HE-luonnoksessa (s. 138) ehdotetaan vastaavaa säännöstä rajoitustoimivallan osalta ehdotetun lain 87 §:n 2 momentissa. Ehdotetun lain 87 §:n 2 momentin mukaan "[m]uun kuin virkasuhteisen henkilön rikosoikeudellisesta virkavastuusta rajoitustoimivallan käytössä säädetään rikoslain 40 luvun 12 §:ssä." (HE-luonnos s. 197). Ehdotettu 87 §:n 2 momentti ei kuitenkaan sisällä informatiivista viittausta vahingonkorvauslakiin, eikä se siten vastaa sanamuodoltaan täysin ehdotettua 75 §:n 1 momenttia.

Oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että ehdotetut säännökset poikkeavat lainkirjoittajan oppaassa ilmaistusta normaalista virkavastuusäännöksen kirjoitustavasta. Lainkirjoittajan oppaan mukaan normaalisti säännös kirjoitetaan seuraavasti: "Ilmoitetun laitoksen palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974)." (Lainkirjoittajan opas, jäljempänä myös lako, luku 12.12.) Lisäksi oikeusministeriö kiinnittää huomiota ehdotetun 75 §:n 1 momentin osalta siinä käytettyyn muotoiluun "muun kuin virkasuhteisen henkilön". Rikoslain 40 luvun 11 §:ssä määritellään rikoslaisissa sovellettava virkamiehen määritelmä, jolla 1 kohdan mukaan tarkoitetaan virka- tai siihen rinnastettavassa palvelussuhteessa olevaa. Oikeusministeriö kiinnittää huomiota myös ehdotetun 87 §:n 2 momentin osalta siihen, ettei rikoslain 40 luvun 12 §:ssä säädetä nimenomaisesti rajoitustoimivallasta ja sen käyttöön liittyvästä rikosoikeudellisesta virkavastuusta. Sen sijaan rikoslain 40 luvun 11 § sisältää julkista valtaa käyttävän henkilön määritelmän, ja rikoslain 40 luvun 12 §:n 1 momentin mukaan rikoslain 40 luvun virkamiestä koskevia säännöksiä sovelletaan myös muun ohella julkista valtaa käyttävään henkilöön.

Oikeusministeriön mukaan jatkovalmistelussa tulisi arvioida rikosoikeudellisten virkavastuusäännösten tarkistamista ja kirjoittamista lainkirjoittajan oppaan mukaisesti.

Yhteydenpidon rajoittaminen (90 ja 91 §:t)

Esitysluonnoksen säätämisperustelujen mukaan 90 §:n 1 momentissa säädettäisiin uutena asiana, että lapsen yhteydenpitoa voitaisiin pykälässä säädetyin edellytyksin rajoittaa myös lapsen sosiaaliseen verkostoon kuuluviin henkilöihin. Nykyinen sääntely mahdollistaa yhteydenpidon rajoittamisen ainoastaan lapsen vanhempiin tai muihin lapselle läheisiin henkilöihin. Ehdotettu muutos varmistaisi, että yhteydenpitoa esimerkiksi lapsen kavereiin voitaisiin rajoittaa. Itse yhteydenpidon rajoittamisen edellytyksiin ei esitettäisi muutoksia.

Oikeusministeriö toteaa, että pykälän säännöskohtaiset perustelut ovat varsin suppeat. Oikeusministeriön käsityksen mukaan esitysluonnos ei myöskään vastaa tyydyttävällä tavalla kysymykseen siitä, miksei voimassa olevan lain säännöksellä voida tarvittaessa päättää rajoittaa yhteydenpitoa henkilön kavereiin sillä perusteella, että kyse on "muusta lapselle läheisestä

henkilöstä”. Joka tapauksessa ehdotus tulisi perustella nykyistä kattavammin sekä säännöskohtaisissa perusteluissa, että säätämisyjärjestysperusteluissa, sekä arvioida nykyistä kattavammin, miksi nykytila ei vastaa sääntelytarpeeseen.

Valmisteleva suullinen käsittely hallinto-oikeudessa (116 §)

Oikeusministeriö toteaa, että ehdotetun 116 §:n asioista säädetään jo pitkälti oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019, jäljempänä HOL), eikä säännös vaikuttaisi käytännössä poikkeavan yleislainsäädännöstä taikka tuovan muutoinkaan itsenäistä lisäarvoa suhteessa yleislainsäädäntöön (mm. HOL 47 § ja HOL 7 luku). Erityisesti suullisia käsittelyjä on hallinto-oikeuksissa järjestetty vaadittaessa varsin säännönmukaisesti tahdonvastaista huostaanottoa ja sijaishuoltoon sijoittamista koskevista asioista. Suullisen valmistelun pitäminen on tietävästi harvinaista, mutta tarvittaessa mahdollista. Jatkovalmistelussa olisi hyvä tarkastella säännöksen tarpeellisuutta jatkossa.

Hallinto-oikeuden päätösvaltaisuus (117 §)

Ehdotettu 117 §:n vastaa käytännössä voimassa olevan lastensuojelulain 85 §:ää. Oikeusministeriö toteaa, että eduskunnassa on käsittelyssä esitys HE 103/2026 vp (Hallituksen esitys eduskunnalle hallintotuomioistuinten kokoonpanoja koskevan lainsäädännön uudistamiseksi), jossa voimassa olevaan lastensuojelulain 85 §:ään on ehdotettu tiettyjä kieliteknisiä muutoksia ja viittauksen päivittämistä hallinto-oikeuslaista (430/1999) HOL:iin. Oikeusministeriö toteaa, että asia tulee huomioida jatkovalmistelussa ja esitykset tulee tältä osin sovittaa yhteen eduskunnassa.

Muutoksenhakuäännökset (123–125 §:t)

Esitysluonnoksen 123 §:ssä säädettäisiin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen, 124 §:ssä lainvoimaa vailla olevan päätöksen täytäntöönpanosta ja 125 §:ssä muutoksenhausta korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Oikeusministeriö toteaa, että 123 ja 125 §:ien säännökset vastaisivat pääosin voimassa olevaa lastensuojelulakia, jossa taas on muutoksenhakuäännösten osalta omaksuttu suosituksista poikkeava sääntelytapa. Pykälissä luetellaan ne päätökset, joista saa valittaa. HOL:n mukainen pääsääntö on se, että hallintopäätöksestä saa valittaa. Erityislainsäädännössä tulisikin säätää ainoastaan poikkeuksista tähän pääsääntöön. Listaus päätöksistä, joista saa valittaa, ei voi perustuslakivaliokunnan vakiintuneen kannan mukaan toimia välillisenä muutoksenhakukieltana (ks. lako, jakso 4.3.16 Oikeusturva (21 §), alajakso Muutoksenhakukiellon sääntelytekniikasta sekä esim. PeVL 34/2014 vp, s. 4–5, PeVL 29/2013 vp, s. 3 ja PeVL 15/2012 vp, s. 3). Tähän nähden myöskään

125 §:n 4 momentti ei vaikuttaisi täyttävän muutoksenhakukielloilta edellytettyä täsmällisyys- ja tarkkarajaisuusvaatimusta. Lakiin ei pidä ottaa perustuslakivaliokunnan käytännössä ongelmallisiksi todettuja yleisluonteisia ja erittelemättömiä muutoksenhakukieltoja (PeVL 70/2002 vp, s. 5–6, PeVL 54/2001 vp, s. 5, PeVL 34/2001 vp, s. 5–6 ja PeVL 9/2001 vp, s. 2).

Ehdotetun 123 §:n logiikasta taas vaikuttaisi joka tapauksessa seuraavan se, että kaikista päätöksistä voi valittaa hallinto-oikeuteen, minkä vuoksi jatkovalmistelussa tulisi harkita, voisiko koko pykälän korvata kokonaisuudessaankin informatiivisella viittauksella HOL:iin (ks. lako, jakso 12.13.2 Muutoksenhaku hallintopäätökseen):

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Teknisempänä huomiona oikeusministeriö toteaa, että 124 §:n 3 momentissa muutoksenhakuviranomaisen termi olisi hyvä korvata ”tuomioistuin” tai ”hallintotuomioistuin” termillä, mikäli säännöksessä tarkoitetaan tuomioistuinta.

Tarkemmat säännökset lain täytäntöönpanosta (126 §)

Oikeusministeriö toteaa, että voimassa olevan lastensuojelulain 93 §:ää vastaava yleinen asetuksenantovaltuus ei käytännössä täytä perustuslain 80 §:n edellytyksiä riittävän täsmällisestä ja tarkkarajaisesta sääntelystä (ks. esim. PeVL 7/2005 vp, s. 10 ja erityisesti lako, jakso 13.5.6). Oikeusministeriö suosittelee pykälän poistamista esityksestä. Mikäli asetuksenantovaltuudelle on todellisuudessa tarvetta, tulisi se korvata täsmällisemmällä ja tarkkarajaisemmalla perustuslain 80 §:n edellytykset täyttävällä säännöksellä.

4. 25. lakiehdotus (rikoslain muuttaminen)

Esitysluonnoksen säännöskohtaisten perustelujen (s. 153) mukaan rikoslain 6 luvun 9 §:ään ehdotettavassa muutoksessa pykälän 2 momentin viittaus lastensuojelulain 57 §:ään korvattaisiin viittauksella lapsen erityisestä suojelusta annetun lain 2 §:n 1 momentin 8 kohtaan.

Nykyisin voimassa olevassa lastensuojelulain 57 §:ssä määritellään lastensuojelulaitos. Pykälän mukaan lastensuojelulaitoksia, joissa voidaan järjestää tässä laissa tarkoitettua lapsen sijaishuoltoa sekä 37 §:ssä tarkoitettu sijoitus avohuollon tukitoimena, ovat lastenkodit ja koulukodit sekä muut näihin rinnastettavat lastensuojelulaitokset. Nyt ehdotettavan lapsen erityisestä suojelusta annetun lain 2 §:ssä määritellään lain soveltamisen kannalta keskeisimmät käsitteet ja pykälän 1 momentin 8

kohdan mukaan lastensuojelulaitoksella tarkoitetaan toimintayksikköä, jossa voidaan toteuttaa kodin ulkopuolisia sijoituksia. HE-luonnoksen säännöskohtaisten perustelujen mukaan 2 §:n 1 momentin 8 kohdassa lastensuojelulaitoksella tarkoitettaisiin yksikköä, jossa voidaan toteuttaa kodin ulkopuolisia sijoituksia. Lastensuojelulaitos olisi yleiskäsite eikä ehdotetussa laissa jatkossa mainittaisi esimerkiksi lastenkotia tai koulukotia. Käytännössä lastensuojelulaitoksilla on lukuisia erilaisia ja muuttuvia nimiä eikä niistä säätäminen ole tarkoituksenmukaista. (HE-luonnos s. 109)

Oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että HE-luonnoksesta ei käy selvästi ilmi, onko kyseessä ainoastaan lakitekninen muutos, vai muuttuuko lastensuojelulaitoksen määritelmä suhteessa nykyisen lastensuojelulain 57 §:n viittaukseen. Jos kyseessä on vain lakitekninen muutos, ei oikeusministeriöllä ole siihen huomautettavaa.

Oikeusministeriö toteaa, että rikoslain 6 luvun 9 §:n tarkoittamassa valinnassa ehdollisen ja ehdottoman vankeuden välillä tuomioistuimen velvollisuutena on painavan syyn olemassaoloa harkitessaan ottaa huomioon se seikka, että rikosentekijä on sijoitettu lastensuojelulaitokseen. Lastensuojelulaitossijoitus otetaan huomioon ehdolliseen vankeuteen tuomitsemista puoltavana tekijänä. Rikoslain säännöksen tarkoituksena on muun muassa ohjata seuraamusvalintaa toimivaksi todettuun järjestelyyn, jossa lastensuojelun ja ehdollisen vankeuden valvonnan keinot voisivat yhdessä saada aikaan tehokkaan ja vaikuttavan kontrollin ja tuen kokonaisuuden. (ks. HE 215/2014 vp, s. 89/l)

5. Muita huomioita ja teknisempiä huomioita

1. lakiesitys

- 127 § 1 mom sisältää tarpeettoman säännöksen oikeudesta ryhtyä täytäntöönpanotoimiin (ks. lako, jakso 21.3)

- 128 § ei vaikuta kieliopillisesti oikein muotoillulta

19. lakiesitys

- 11 §:n 2 momentin 7 kohdan viittaus lastensuojelulain 25 §:ään korvattaisiin viittauksella sosiaalihuoltolain 35 a §:ään, jossa jatkossa säädettäisiin lastensuojeluilmoituksesta. Huomioiden sosiaalihuoltolain muutosta koskevassa esitysluonnoksessa ehdotetut muutokset voimassa olevan lastensuojelulain 25 §:n osalta, tulisi varmistua siitä, että oikeustila ei muutu nyt lausuttavana olevan esitysluonnoksen 19 lakiehdotuksen 11 §:ään ehdotettavan säännösviittauksen myötä.

27. lakiesitys

- 49 §:n sanamuodossa olisi syytä pysyttää voimassaolevan säännöksen sanajärjestys ja tehdä säännökseen vain pykäläviittauksia koskeva päivitys.

Suurpää Johanna
Oikeusministeriö

Hämäläinen Kari
Oikeusministeriö